

Najnowsze wiadomości z Parlamentu Europejskiego

Posted on 3 października, 2026

Najnowsze wiadomości z Parlamentu Europejskiego

Erasmus+: posłowie chcą zwiększyć dostępność programu na lata 2028-2034

Posłowie z Komisji Kultury i Edukacji chcą, aby kolejny program Erasmus+ był prostszy, bardziej przewidywalny i dostępniejszy.

We wtorek [Komisja Kultury i Edukacji](#) (CULT) zagłosowała za zmianą wniosku Komisji dotyczącego programu Erasmus+ na lata 2028-2034. Od czasu utworzenia programu w 1987 roku wzięło w nim udział około 17 milionów osób, a w 2027 roku będzie on obchodził 40-lecie. [Erasmus+](#) jest głównym unijnym instrumentem finansowania mobilności w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i wolontariatu oraz sportu.

Więcej środków

Posłowie chcą zwiększyć budżet programu do 47,39 mld euro (w cenach bieżących) w porównaniu z kwotą 40,8 mld euro zaproponowaną przez Komisję, aby zapewnić odpowiednie finansowanie deklarowanych celów programu.

Wsparcie włączenia społecznego, nauczycieli i sportowców

Posłowie z komisji CULT uważają, że wsparcie możliwości udziału w wymianach edukacyjnych i młodzieżowych w ramach programu Erasmus+ powinno uwzględniać różnice w kosztach utrzymania, cenach mieszkań, inflacji i sile nabywczej między państwami, regionami i miastami przyjmującymi. Chcą, aby nowy program był bardziej włączający oraz aby co najmniej 20% środków programu Erasmus+

Zdaniem posłów Erasmus+ powinien po raz pierwszy ułatwiać mobilność sportowców uprawiających sport powszechny, a nie tylko pracowników klubów lub organizacji sportowych.

Wykorzystanie dorobku Europejskiego Korpusu Solidarności

Posłowie popierają wniosek Komisji dotyczący połączenia obecnego programu [Erasmus+](#) z [Europejskim Korpusem Solidarności](#), w tym z Europejskim Ochotniczym Korpusem Pomocy Humanitarnej. W nowym programie Erasmus+ zostaną zastosowane najlepsze praktyki Europejskiego Korpusu Solidarności.

Dalsze kroki

Stanowisko komisji CULT przyjęto 24 głosami za, przy jednym głosie przeciw i jednym wstrzymującym się. Zostanie ono poddane pod głosowanie całego Parlamentu podczas jednego z najbliższych posiedzeń plenarnych. Po jego zatwierdzeniu będą mogły rozpocząć się negocjacje z Radą UE, która [uzgodniła swoje stanowisko w maju](#) 2026 roku.

Źródło (ang.): [tutaj](#).

Walka z rakiem: surowsze przepisy i równy dostęp do leczenia

W poniedziałek posłowie z Komisji Zdrowia Publicznego (SANT) przyjęli rezolucję oceniającą unijny plan działania na rzecz walki z rakiem (27 głosów za, 8 przeciw i 5 wstrzymujących się). Chcą, aby w kolejnym długoterminowym budżecie UE przeznaczono co najmniej 10,05 mld euro na zdrowie, w tym 2,5 mld euro na działania związane z rakiem.

Profilaktyka: tytoń, nikotyna, alkohol i żywienie

Posłowie zauważają, że profilaktyka jest najbardziej opłacalną długoterminową strategią walki z rakiem. Zaniepokojeni sięganiem przez osoby niepalące po alternatywne wyroby do palenia, chcą pilnej aktualizacji unijnych przepisów tytoniowych, tak aby objęły one produkty takie jak papierosy elektroniczne, podgrzewane wyroby tytoniowe i saszetki nikotynowe. Przegląd przepisów powinien również uwzględniać wymóg stosowania jednolitych opakowań, ograniczenia dotyczące aromatów przyciągających młodych konsumentów, obowiązkowe zgłaszanie składników oraz zakaz internetowej sprzedaży wyrobów nikotynowych osobom małoletnim. Jednocześnie posłowie wskazują na potrzebę podwyższenia minimalnych stawek akcyzy na wszystkie wyroby tytoniowe i nikotynowe.

Posłowie apelują również o działania przeciwko szkodliwemu spożyciu alkoholu, w tym o obowiązkowe umieszczanie na wszystkich napojach alkoholowych wyraźnie widocznych informacji zdrowotnych. Ich zdaniem potrzebna jest zaktualizowana strategia UE dotycząca alkoholu, obejmująca strategię zerowego spożycia alkoholu przez osoby małoletnie, inicjatywy zwiększające świadomość oraz działania na szczeblu UE służące ograniczeniu ekspozycji na marketing alkoholu.

Ponieważ żywienie również odgrywa kluczową rolę w profilaktyce raka, posłowie wskazują na potrzebę wprowadzenia obowiązkowego i ujednoliconego w całej UE oznaczenia wartości odżywczej z przodu opakowania, opartego na dowodach naukowych.

Badania przesiewowe, diagnostyka i leczenie

Zaniepokojeni utrzymującymi się nierównościami między państwami i regionami UE posłowie z komisji SANT apelują o równy dostęp do badań przesiewowych, diagnostyki i leczenia raka w całej Unii. Badania przesiewowe w kierunku raka piersi, szyjki macicy i prostaty powinny pozostać priorytetem.

Parlament apeluje również o solidne systemy zapraszania na badania i ponownego wzywania pacjentów, szybkie prowadzenie dalszej diagnostyki po uzyskaniu dodatnich wyników oraz zapewnienie, by do 2030 roku 90% pacjentów miało dostęp do krajowych kompleksowych ośrodków onkologicznych.

Jakość życia

Działania UE dotyczące raka powinny również poprawiać jakość życia osób, które przebyły chorobę nowotworową, oraz pacjentów. Posłowie chcą działań wspierających integrację na rynku pracy, rehabilitację i pomoc psychospołeczną, a także pełnego wdrożenia przepisów dotyczących „prawa do bycia zapomnianym”. Ich zdaniem dzieci chore na raka powinny mieć lepszy dostęp do transgranicznej opieki zdrowotnej, innowacyjnych metod leczenia i badań klinicznych. Przedstawiciele pacjentów powinni być systematycznie włączani w opracowywanie i wdrażanie unijnej polityki dotyczącej raka.

Źródło (ang.): [tutaj](#).

Sztuczna inteligencja i demokracja: UE powinna dawać przykład w zakresie nadzoru i globalnych zasad

W sprawozdaniu Komisji Spraw Konstytucyjnych wezwano do kompleksowej reakcji na wpływ sztucznej inteligencji na procesy demokratyczne w UE, równowagę instytucjonalną i prawa podstawowe. Posłowie podkreślają, że zarządzanie sztuczną inteligencją dotyczy demokratycznej rozliczalności, władzy publicznej oraz strategicznej autonomii cyfrowej UE.

Rola UE w globalnym upowszechnianiu sztucznej inteligencji

Wykorzystanie sztucznej inteligencji w instytucjach UE musi pozostawać ukierunkowane na człowieka, podlegać nadzorowi człowieka i być zgodne z [wartościami UE](#), w tym z ochroną danych osobowych. Posłowie apelują o priorytetowe traktowanie europejskich narzędzi sztucznej inteligencji, zwłaszcza w instytucjach UE, a także o skoordynowane inwestycje służące zwiększeniu skali europejskich technologii i wzmocnieniu suwerenności cyfrowej.

Sztuczna inteligencja, demokracja i dostosowanie instytucjonalne

Posłowie apelują o systematyczną ocenę parlamentarną zagrożeń i możliwości związanych ze sztuczną inteligencją dla demokracji, w tym w odniesieniu do uczciwości wyborów, dezinformacji, manipulacji, ingerencji zagranicznej i prywatności. Zwracają uwagę na zagrożenia stwarzane przez deepfake'i i media syntetyczne, a także na potencjał sztucznej inteligencji w zakresie zwiększania udziału obywateli i usprawniania kształtowania polityki, jeśli jest ona wykorzystywana w sposób przejrzysty i odpowiedzialny.

Apelują również o zmianę [Karty praw podstawowych](#), tak aby uwzględnić nowe prawa, takie jak ochrona tożsamości i wizerunku osoby, przejrzystość algorytmiczna i cyfrowe samostanowienie oraz ochrona przed dyskryminacją algorytmiczną, a także zasadę odpowiedzialności za potencjalne szkody.

Obserwatorium sztucznej inteligencji Parlamentu Europejskiego

W sprawozdaniu zaproponowano neutralne dla budżetu obserwatorium sztucznej inteligencji Parlamentu Europejskiego, wykorzystujące istniejącą wiedzę ekspercką. Miałoby ono służyć rozwijaniu zdolności, bez uprawnień regulacyjnych, oraz wspierać wszystkie komisje parlamentarne w sprawowaniu kontroli parlamentarnej

nad sztuczną inteligencją i zarządzaniem nią. Mogłoby to obejmować ocenę przepisów po ich wdrożeniu, monitorowanie praktyk instytucjonalnych oraz analizę wpływu sztucznej inteligencji na równowagę instytucjonalną i procesy demokratyczne Unii. Obserwatorium mogłoby również pomagać w identyfikowaniu luk, nakładania się przepisów i niespójności w szerszych ramach prawnych Unii dotyczących sztucznej inteligencji, a zarazem wzmacniać wiedzę Parlamentu w tej dziedzinie i jego kompetencje techniczne.

Innowacje, konkurencyjność i sprawność procesu legislacyjnego

Posłowie dostrzegają transformacyjny potencjał sztucznej inteligencji i apelują o jej ostrożne oraz przemyślane wykorzystywanie do wspierania procesu stanowienia prawa UE poprzez wykrywanie niespójności, nadmiernego wdrażania przepisów, nakładania się regulacji i ryzyka fragmentacji prawnej. Sztuczna inteligencja może wspomagać kształtowanie polityki oparte na dowodach oraz upraszczanie i ocenę prawa UE, lecz nigdy nie może zastępować odpowiedzialności politycznej człowieka ani prowadzić do podejmowania decyzji politycznych wyłącznie w sposób zautomatyzowany.

Dalsze kroki

Oczekuje się, że sprawozdanie zostanie poddane pod głosowanie podczas posiedzenia plenarnego w dniach 19–22 października.

Źródło (ang.): [tutaj](#).

Mechanizm ochrony ludności: poprawa gotowości i przewidywanie kryzysów

W miniony czwartek Komisja Ochrony Środowiska, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisja Zdrowia Publicznego przyjęły stanowisko w sprawie kolejnej edycji (2028–2034) Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (UCPM). Jest to główny instrument UE służący pomocy krajom dotkniętym klęskami żywiołowymi, takimi jak pożary lasów, powodzie czy trzęsienia ziemi. Łączy on dobrowolnie udostępniane zasoby i przekazuje je potrzebującemu państwu.

Posłowie proponują zwiększenie finansowania UCPM do 12,42 mld euro w cenach

bieżących (11 mld euro w cenach stałych z 2025 roku), wobec 10 mld euro przewidzianych we wniosku Komisji. Chcą, aby środki z mechanizmu były przeznaczane w następujących proporcjach: 40% na ochronę ludności, 40% na sytuacje zagrożenia zdrowia oraz 20% jako rezerwa elastyczności.

Monitorowanie i przewidywanie kryzysów, zanim do nich dojdzie

Posłowie z Komisji Ochrony Środowiska i Komisji Zdrowia Publicznego chcą wzmocnić monitorowanie i przewidywanie zagrożeń, aby instytucje UE i podmioty lokalne mogły przygotowywać się na kryzysy, zamiast jedynie na nie reagować.

Wspólna reakcja UE

Posłowie zgadzają się, że nowy program powinien wzmocnić wspólne zdolności reagowania kryzysowego (rescEU), między innymi przez utworzenie lotniczej floty do gaszenia pożarów lasów, która ma być dostępna od 2028 roku. Proponują również ramy gotowości do odbudowy, aby zapewnić państwom UE jasno określone zadania dla poszczególnych szczebli administracji, odpowiednie zasoby techniczne i kadrowe oraz wystarczające dane do koordynowania procesu odbudowy.

Podkreślając znaczenie wolontariuszy jako pierwszej linii reagowania, posłowie chcą zapewnić im odrębny status prawny, obejmujący jasno określoną ochronę ubezpieczeniową, uznawanie kwalifikacji oraz zwolnienia z ograniczeń wynikających z ich podstawowego zatrudnienia.

Reagowanie na zagrożenia zdrowotne

Nowy program pomógłby również państwom UE zwalczać poważne transgraniczne zagrożenia zdrowotne, na przykład poprzez gromadzenie zapasów [medycznych środków przeciwdziałania](#) (takich jak środki ochrony indywidualnej i substancje czynne produktów leczniczych) oraz rozwijanie systemów wczesnego ostrzegania i nadzoru.

Posłowie chcą rozszerzyć zakres wsparcia UE na współpracę transgraniczną między wyspecjalizowanymi ośrodkami opieki, transgraniczne zespoły medyczne, zdolność do szybkiego zwiększania potencjału medycznego (na przykład analizę aktualnej liczby dostępnych miejsc na oddziałach intensywnej terapii) oraz przenoszenie pacjentów między państwami członkowskimi w sytuacjach przeciążenia systemu.

Źródło (ang.): [tutaj](#).

COP31: posłowie z Komisji Ochrony Środowiska określili priorytety przed szczytem klimatycznym w Antalyi

Projekt rezolucji w sprawie priorytetów Parlamentu na odbywającą się w dniach 9–20 listopada [Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu \(COP31\)](#) w Antalyi w Turcji został przyjęty w czwartek przez Komisję Ochrony Środowiska, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności 50 głosami za, przy 16 głosach przeciw i 3 wstrzymujących się. Szczyt klimatyczny ma koncentrować się na przyspieszeniu odchodzenia od paliw kopalnych, rozpoczęciu procesu kolejnego globalnego przeglądu oraz zwiększeniu finansowania działań klimatycznych, w tym poprzez wdrożenie nowego wspólnego wymiernego celu finansowego (NCQG), uzgodnionego podczas COP29.

W projekcie rezolucji posłowie podkreślają, że rok 2025 należał do najgorętszych w historii pomiarów, a Europa pozostaje najszybciej ocieplającym się kontynentem. Wskazują, że UE musi nadal prowadzić ambitną politykę klimatyczną. Zauważają, że jeśli państwa członkowskie w pełni wdrożą istniejące i planowane środki, UE zmierza obecnie do ograniczenia emisji netto gazów cieplarnianych do 2030 roku o około 54% w porównaniu z poziomem z 1990 roku. Jednocześnie z niepokojem odnotowują wstępne dane wskazujące, że emisje w UE wzrosły o 1% w latach 2024–2025. Posłowie wzywają państwa członkowskie do zniwelowania tej rozbieżności, a Komisję — do udzielenia im wsparcia. Podkreślają też, że wszystkie polityki UE muszą pozostać zgodne z [porozumieniem paryskim](#) i opierać się na najlepszej dostępnej wiedzy naukowej.

Stopniowe odchodzenie od paliw kopalnych

W tekście wezwano wszystkie strony do realizacji planu odchodzenia od paliw kopalnych, uzgodnionego podczas poprzedniej konferencji klimatycznej COP30. Posłowie apelują, aby UE odgrywała wiodącą rolę w negocjacjach dotyczących traktatu o nierozprzestrzenianiu paliw kopalnych oraz w opracowywaniu określonych w czasie planów wycofywania dotacji do paliw kopalnych i ich produkcji. Wzywają Unię, by dawała przykład, przyjmując własny harmonogram i strategię stopniowego odchodzenia od paliw kopalnych w całej gospodarce. Podkreślają także zagrożenia wynikające z uzależnienia od paliw kopalnych w okresie niestabilności geopolitycznej oraz znaczenie dekarbonizacji dla strategicznej

autonomii UE.

Zwiększenie finansowania działań klimatycznych

Posłowie podkreślają, że luka między zapotrzebowaniem na finansowanie działań klimatycznych a obecnie zapewnianymi środkami jest znaczna i stale się powiększa, dlatego należy ją pilnie zniwelować. Zauważając, że UE i jej państwa członkowskie pozostają największymi dostawcami publicznego finansowania działań klimatycznych, apelują o dalsze zwiększanie wkładów, w szczególności w formie dotacji i finansowania na wysoce preferencyjnych warunkach, oraz ostrzegają przed podwójnym zaliczaniem lub zmianą klasyfikacji istniejących środków w celu realizacji NCQG. W rezolucji wezwano również do przydzielania finansowania klimatycznego w sposób, który nie zwiększy zadłużenia państw szczególnie narażonych na zmianę klimatu, z priorytetem dla finansowania dotacyjnego i instrumentów redukcji zadłużenia.

Przystosowanie się do zmiany klimatu oraz straty i szkody

Zwracając uwagę, że nawet 3,6 mld ludzi żyje w warunkach dużej podatności na zmianę klimatu, posłowie apelują o szybkie zwiększenie przewidywalnego i dostępnego finansowania funduszu reagowania na straty i szkody oraz o realizację przez wszystkie strony celu, jakim jest potrojenie finansowania działań przystosowawczych do 2035 roku. Wzywają także do szybkiego wdrożenia mechanizmu sprawiedliwej transformacji uzgodnionego podczas COP30 oraz do łączenia działań klimatycznych ze środkami wspierającymi zielone miejsca pracy, przekwalifikowanie i dialog społeczny.

Dalsze kroki

Cały Parlament zagłosuje nad ostateczną rezolucją podczas sesji plenarnej w dniach 19–22 października. Delegacja 15 posłów do Parlamentu Europejskiego pod przewodnictwem [Lídií Pereiry](#) (EPL, Portugalia) weźmie udział w rozmowach klimatycznych w dniach 16–20 listopada.

Źródło (ang.): [tutaj](#).

Tłum. ED Piotrków ze wsparciem AI